

התכנית לתואר שני בעיצוב תעשייתי M.Des

ראש התכנית: פרופ' אורי ברטל

טלפון: 02-6332996

mdes@bezalel.ac.il

סגל ההוראה בתכנית:

אוסלנדר	שרה	זרחי	מורן
אהלי	איתי	יודלביץ	שרית
אורין	דורי	לביא	בועז
איגר	שלומי	לניאדו	איתי
איתן	מיכל	ד"ר מור סיני	טל
אילני	הדס	ד"ר ססלר	מיכאל
ביגר	רועי	ספיר	תומר
בלנדר	גיא	סלייני	נעמי
בן דוד	מאיה	פריבס	דנה
בנטור	איה	פריד	אייל
בר-שי	נורית	ד"ר פרסוב	אלעד
ברוידה	לי	פרקש	נינה
פרופ'			
ברונו	עידו	רגב	בילי
פרופ'			
ברטל	אורי	רוזין	ליאורה
פרופ'			
גנשרוא	דב	ד"ר רובנר	רביד
ד"ר וייץ	יונה	רזניקוב	תום
ד"ר זורע	מרין	שמיע	לינט
זמר בן			
ארי	הדס	שרצר	רינת

התכנית לתואר שני בעיצוב תעשייתי בבצלאל היא תכנית דו-שנתית המכשירה מעצבות, מעצבים, יוצרות ויוצרים יוצאי דופן לתפקידי מנהיגות בעולם משתנה. התכנית היא מסגרת לימודית ויצירתית פורצת דרך בה רוכשים הסטודנטים.ות כלים ושיטות עבודה חדשות, ונחשפים לשדות ידע חדשים המכשירים אותם להובלת

מהלכים במאה ה-21. הלימודים משכללים את היכולת להשתלב בצוותים חוצי-דיסציפלינות המאפיינים תהליכי פיתוח, באמצעותם מסגלים הסטודנטים. ות ראייה מערכתית, גישה ביקורתית ושפה אישית. במהלך הלימודים התכנית מייצרת עבור הסטודנטים. ות אפשרויות ליישום תהליכי עיצוב בתחומים שונים, בהקשרים מגוונים ובשיתופי פעולה יוצאי דופן בתעשייה.

בוגרות התכנית ובוגריה יוצרים במהלך הלימודים פורטפוליו לשינוי או להעמקה של הקריירה, טווים רשת מקצועית - חברתית מגוונת ויודעים להפיק היום את התובנות הקריטיות עבור עולם העבודה והיצירה של מחר.

בתכנית מתקיימים שלושה מסלולים – המהווים שלושה תחומי ידע מרכזיים בשדה העיצוב העכשווי:

ניהול עיצוב וחדשנות (Design Management and Innovation)

מסלול ניהול עיצוב מזמין מעצבים. ות לחקור, להתפתח ולהשתכלל בתחומים חדשים בהם ארגז הכלים העיצובי מהווה יתרון תחרותי: אסטרטגיה וצמיחה עסקית מונעת-עיצוב, ניהול עיצוב מבוסס מחקר ופיתוח, וניהול עיצוב ככלי לשינוי חברתי. הבוגרות והבוגרים של מסלול זה משתלבים בעשייה בתפקידי מנהלי עיצוב, כמנהלי מוצר ומנהלי חדשנות במגזר העסקי, כמובילות שינוי במגזר הציבורי וכן כיזמים בחברות פרטיות או במיזמים אישיים. שיתופי פעולה בולטים מהשנים האחרונות: **משרד התחבורה** - התמודדות עם אתגרי התחבורה הציבורית | **משרד האוצר** – חשיבה מחדש על הפנסיה וביטוח | **מכבי דנט ומכבי אסתטיקה** - סטודיו אסטרטגיה | **ג'וינט ישראל** - עיצוב אזרחי

עיצוב, חברה ותרבות – המסלול למחקר יוצר (Design, Society and Culture)

מסלול 'עיצוב, חברה ותרבות' מהווה מסגרת ייחודית המכשירה מעצבים ומעצבות להשתלב בעולם העיצוב המקומי והבינלאומי ולהחזיק סטודיו פעיל ופורה. המסלול פועל כמעבדה רעיונית התומכת בבניית גוף עבודות מקורי וחקרני מתוך שאיפה להרחיב את גבולות השדה ולקחת חלק פעיל בניסוחה של תרבות עכשווית, תוך שימת דגש על הקשר בין המעצב או המעצבת לבין החברה בה הוא יוצר. "מחקר יוצר" המאפיין את המסלול, חותר לפיתוח של מתודולוגיות עבודה עצמאיות, ניסיוניות וייחודיות. במהלך הלימודים הסטודנטיות והסטודנטים בוחנים את המשמעויות החברתיות, תרבותיות ואתיות של אובייקטים ופרקטיקות של עיצוב אובייקטים. הם מתנסים בחשיבה ביקורתית, עבודת סטודיו, העמדת תערוכה, שיתופי פעולה, חומרים חכמים ועבודה עם מדענים, עיצוב תהליכים וחוויות, ניסוח מתודולוגיות מחקר אישיות, ניסוח של פורמטים חדשים ליצירה ותצוגה ועוד.

בוגרות המסלול ובוגריו משתלבים בשדה המקצועי כאוצרות, מרצים לעיצוב, מובילות חדשנות ומחקר, יזמי תרבות ויוצרות עצמאיות מובילות המציגות בארץ ובח"ל.

שיתופי פעולה בולטים מהשנים האחרונות: **חומרים מופיעים** – שת"פ בנושא חומרים חכמים עם המכון לכימיה והמרכז לננו-טכנולוגיה באוניברסיטה העברית | **סביבות למידה ולמידה א-פורמלית** - אגף הנוער והחינוך לאמנות במוזיאון ישראל, ושת"פ עם בית הספר אבדאע לאמניות ומדעים ירושלים בשייח ג'ראח

עיצוב, טכנולוגיה ומדע (Design, Technology and Science)

במסלול חושבים על (ודרך) טכנולוגיה כאפשרות ליצירת עתיד טוב יותר, או כתגובה יוצרת לעשייה האנושית. במהלך הלימודים מעצבים. ו.א.נשי טכנולוגיה לומדים כיצד לחזק את הדמיון, לפתח ולבסס אינטואיציה, להיות ביקורתיים ויצירתיים. כל זאת כדי לאפשר לאדם להכתיב את אופני האינטראקציה הרצויים בין בני אדם ובין בני אדם למכונות.

באמצעות שאלות גדולות על עתיד האנושות, ייצרו הסטודנטיות פרויקטים המשלבים טכנולוגיות עם תפיסות עיצוביות, ינתחו את מהות העשייה הטכנו-עיצובית וישאפו לפרוץ דרך ולעמוד בחזית המחקר והתעשייה העכשוויים והעתידיים.

הבוגרות והבוגרים של מסלול זה יוצאים לקריירות במיזמים עצמאיים, כמובילי מו"פ וחדשנות בענפי התעשייה והשירותים השונים, כמובילי חדשנות וטכנולוגיה במוסדות ממשלתיים וחברתיים, בארגונים גלובליים ובתפקידי מחקר באקדמיה.

שיתופי פעולה בולטים מהשנים האחרונות: | שת"פ בנושא תחבורת העתיד עם **מעבדת העיצוב DLX**

באוניברסיטת טוקיו

תכנית הלימודים:

תכנית הלימודים:

תכנית הלימודים מורכבת ממספר חטיבות: 3 קורסי סטודיו, 2 שיטות מחקר, 2 קורסים כלל מחלקתיים, קורסי בחירה (6 נ"ז כולל סמינר אורח או קורס קייץ) ופ. מסכם.

על כל סטודנט/ית בתכנית לצבור 42 נ"ז סה"כ לצורך קבלת תואר מוסמך.

שם החטיבה	סמסטר א'	סמסטר ב'	סמסטר ג'	סמסטר ד'	סה"כ
א. סטודיו עיצוב	4 נ"ז	4 נ"ז	4 נ"ז		12 נ"ז
ב. קורסי חובה מחלקתיים	2 נ"ז	2 נ"ז			4 נ"ז
ג. שיטות מחקר	3 נ"ז	3 נ"ז	3 נ"ז		9 נ"ז
ד. קורסי בחירה מתקיימים בימי ה' אחה"צ וקורס קייץ	2 נ"ז	2 נ"ז			4 נ"ז
ה. פרויקט מסכם			5 נ"ז מחקר פ.מסכם	6 נ"ז פיתוח פ.מסכם	11 נ"ז
ו. סמינר ערבה	2 נ"ז				2 נ"ז
סה"כ נ"ז לתואר					42

הבהרה על אופי ההוראה והמפגשים הכלולים בפרויקט המסכם במהלך שנת הלימודים

לצד הנחיה אישית של הפרויקט יתקיימו המפגשים הבאים:

סמסטר א' - מפגשים מסלוליים - ליווי, העשרה ותמיכה במחקר בשעות אחר הצהריים (5 נ"ז)

סמסטר ב' – סטודיו פיתוח (סדנאות קצרות, שולחנות עגולים והגשות- 6 נ"ז

השתתפות ואפיון התערוכה, האתר והאירועים הנלווים מתקיימת במהלך סמסטר ב' וסמסטר הקיץ (ציון עובר)

חטיבות תכנית הלימודים:

א. סטודיו עיצוב

קורסי הסטודיו מתבססים על התנסות מעשית, המאפשרת לסטודנטים.ות ליישם את התוכן הנלמד בתוכנית תוך קבלת הנחיה, חניכה ומשוב. לכל סטודיו עיצוב עולם תוכן מוגדר ענייני ורלוונטי והעבודה במסגרתה מבקשת לבחון שאלות ואתגרים בתחום. לכל סטודיו קצב ואופי שונה והם כוללים רכיבים שונים בכדי לייצר חווית לימודים מעשירה ודינמית:

במהלך הקורס הסטודנטים.ות יתוודעו לתשתית המחשבתית והתיאורטית עבור כל אחד מתחומי הידע ויטמיעו אותם בעבודה המעשית. הסטודנטים.ות יכירו מושגי יסוד, מיומנויות חשובות, שאלות גדולות ומהלכים החשובים בשדות הידע הרלוונטים ויעבדו לקראת הצעה או פרויקט שמדגים הבנה עמוקה של השדה הנבחר וחותר לתרומה משמעותית לתחום.

בסמסטר הראשון קורסי הסטודיו מתקיימים במסגרת מסלולית. בסמסטרים השני והשלישי (בהתאם לזמינות וגודל הסטודיו) סטודנטים.ות מוזמנים.ות להרשם לקורסי הסטודיו במסלולים שונים ולחוות שיטות לימוד חדשות. ניתן ללמוד סטודיו אחד מחוץ למסלול הראשי. סטודנט.ית הנרשם.ת לסטודיו רשום לכל רכיבי ההוראה הכלולים בו כמכלול (סך 6 נ"ז).

על כל סטודנט.ית להשתתף במהלך הלימודים ב-3 קורסי סטודיו עיצוב בהיקף כולל של 12 נ"ז.

ב. שיטות מחקר

קורסי שיטות המחקר הינם מרכז לימוד מתודולוגיות מחקריות רלוונטיות. קורסים אלו יעניקו כלי מחקר וניתוח הן בתחום המחקר העיצובי והן בתחום המחקר האקדמי. באמצעות המתודולוגיות ת.יוכל כל סטודנט.ית לבנות ארגז כלים מחקרי שיאפשר לו.ה לבצע מחקרים במסגרות השונות בתואר. צבר הקורסים כוללים שיטות מחקר שהותאמו לכל מסלול.

קורסי שיטות המחקר מתקיימים במתכונת טרימסטרית (3 קורסים בשנה) במסגרת המסלול והשלמת קורסים אלו היא תנאי מחייב לתחילת העבודה על הפרויקט המסכם.

על כל סטודנט.ית להשתתף במהלך הלימודים ב-3 קורסי שיטות מחקר בהיקף כולל של 9 נ"ז.

ג. קורסי בחירה, חובה וסמינר ערבה

קורסים תיאורטיים והתנסותיים שמטרתם להרחיב את האופקים ואת מערך הידע והמיומנויות של הסטודנטים.ות.

הקורסים משותפים לשלושת המסלולים ונלמדים ביום חמישי אחר הצהריים.

קורסי הבחירה מתנהלים בפורמטים ומקצבים שונים:

בסמסטר א' וב' ניתן לבחור אחד משלושת קורסי הבחירה (2 נ"ז).

קורסי חובה מחלקתיים

חטיבת קורסי החובה המחלקתיים כוללת שני קורסים בהיקף כולל של 4 נ"ז, המשותפים לכלל הסטודנטים.ות בתכנית. הקורס "עתידיים אפשריים" (2 נ"ז) עוסק בעתיד העיצוב וביכולתו להתמודד עם אתגרים עתידיים, מצבי אי-ודאות ושינויים חברתיים, טכנולוגיים וסביבתיים. הקורס "תרבות חומרית ותיאוריות עכשוויות בעיצוב" (2 נ"ז) מציג תיאוריות עכשוויות בתרבות חומרית, את כוחם של אובייקטים בעיצוב חיי היומיום והחברה, לצד היכרות עם סוגיות מרכזיות בהיסטוריה של העיצוב.

סמינר חיים בתנאי קיצון-ערבה

סמינר אורח הוא סדנא שנתיית בין-מסלולית בת ארבעה ימים. במהלך הסמינר יוצאים.ות הסטודנטים.ות אל המדבר, נכנסים.ות לשדות ידע חדשים ועובדים.ות עם חוקרים.ות, חקלאים.ות, ויזמים.ות המסייעים.ות להם לפתח הצעות עיצוביות המבוססות על המתודולוגיות שלמדו, עולמות התוכן אליהם נחשפו בלימודים ושיתוף פעולה חוצה דיסציפלינות.

הסמינר מוקדש להתמודדות עם תנאי קיצון ומתקיים בשיתוף מו"פ מדבר וים המלח הפועל במצדה, בערבה ובמצפה רמון. בתשפ"ו נצא למו"פ בערבה לסדנא המוקדשת לחקלאות וקיימות. צוות של מנחים.ות, חקלאים.ות ומדענים.ות ילווה את הסטודנטים.ות.

*סמינר חיים בתנאי קיצון אף הוא נמנה בקורסי הבחירה. מי שבחר סמינר אורח יכול לוותר על 2 נ"ז מקורסי הבחירה המוצעים.

תאריכי הסמינר: 5.1.27-8.1.27

הנהלת התכנית ומרציה מחשיבים קורס זה כקורס דגל וכחוויה לה תרומה משמעותית למהלך הלימודים בתכנית.

עלות הסמינר מסובסדת על ידי התכנית וכרוכה בתשלום של כ-450 ש"ח של כל סטודנט. ית עבור השתתפות בעלויות הסמינר

על כל סטודנט. ית לצבור במהלך הלימודים 6 נ"ז במסגרת חטיבת קורסי הבחירה.

ד. פרויקט מסכם

הפרויקט המסכם הוא מסגרת אקדמית המנחה את הסטודנטים. וות למחקר ופיתוח משמעותיים. במסגרת הפרויקט יידרשו הסטודנטים. וות להטמיע את הידע ואת תהליכי היצירה והמחקר שלמדו בתכנית תוך כדי מחקר מעמיק, נקיטת עמדה, אמירה אישית, פעולה בשדה מובחן וחתימה לאימפקט. העבודה על הפרויקט המסכם מתקיימת לכל אורך שנה ב' במסגרת מסלולית וכוללת גם הכנה לתערוכה.

מחקר פרויקט מסכם סמסטר א'

יום חמישי 16:00-17:30 / 16:00-19:00

5 נ"ז

הפרויקט מוקדש לנושא אותו בחרו הסטודנטים. וות לפתח ומלווה במפגשי הנחייה אישיים עם מנחה אישי. ת לצד מפגשי ליווי, העשרה ותמיכה במחקר מסלוליים המתקיימים בסמסטר א' אחר הצהריים.

סטודיו פיתוח פרויקט מסכם סמסטר ב'

יום חמישי 10:00-13:00

6 נ"ז

במהלך סמסטר ב' יתקיימו סדנאות ומפגשי העשרה שמטרתם לקדם את הפרויקט ולהוציאו מהכח אל הפועל. בין הסדנאות המוצעות: פרוטוטיפינג, תיעוד, סטוריטלינג, פרזנטציה בעברית ובאנגלית, תצוגה ואוצרות, ועוד. בנוסף, במסגרת כל מסלול מתקיימים מפגשי הנחיה, הגשות ומשוב בהשתתפות הרכזים. וות וכל המנחים. וות. רישום לפרויקט המסכם מותנה בהשלמת 3 קורסי שיטות המחקר.

מחויבות מערכתית כחלק מפי. מסכם - השתתפות ואפיון בתערוכת הבוגרים. וות והאירועים הנלווים

ציון עובר

על כל סטודנט/ית לקחת חלק במסגרת זו באפיון והפקת תערוכת הבוגרים. וות, האירועים הנלווים והאתר. אלו מתוכננים להתקיים במקביל לעבודה על הפרויקט המסכם במהלך שנה ב' ולאחר ההגשות במהלך סמסטר הקיץ. ציון עובר עבור מסגרת זו יאושר על ידי ראש המסלול וצוות מרצים. וות מהתכנית האחראים. וות על התערוכה וקידומה.

סה"כ היקף הפרויקט המסכם 11 נ"ז.

מבנה הלימודים המסלוליים

הסטודנט ית יבחר. תבחר את התמחותו בטופס הקבלה, י.תתראיין בועדת קבלה והחלטה סופית על מסלול ההתמחות תתקבל על ידי ועדת הקבלה.

הסמסטר הראשון יתמקד בתכנים המוצעים במסגרת המסלול הנבחר. בסמסטרים השני והשלישי קיימת אפשרות ללמוד בסטודיו עיצוב המוצע על ידי שני המסלולים האחרים בהתאם להיצע ולכמות הסטודנטים. ו.ת. הרשומים בקורסי הסטודיו. ניתן ללמוד שני קורסי סטודיו מחוץ למסלול הנבחר. בשנה ב' - מפגשי המחקר והליווי (בסמסטר השלישי) וסטודיו פיתוח פרויקט מסכם (בסמסטר הרביעי) יתקיימו במסגרת מסלול האם.

משך הלימודים

לימודי התכנית לתואר שני בעיצוב תעשייתי נפרשים על פני 2 שנות לימוד ו-4 סמסטרים. בשנה א' הלימודים מתקיימים בימי חמישי ושישי. בשנה ב' הלימודים מתקיימים בימי חמישי בלבד.

הנוכחות בכל קורסי התכנית הינה חובה.

לצד הקורסים, הלימודים בתכנית דורשים מהסטודנט ית לפנות זמן לאירועים שונים המתרחשים במהלך שנת הלימודים: השתתפות בסמינר אורח הנמשך ארבעה ימים, ימי עיון, סדנאות והרצאות, השתתפות, ארגון והפקת אירועים שונים, תצוגה בתערוכות ועוד. כל אלה מעשירים את חווית הלימודים ומייצרים במות זיכרון להשתתפות ותצוגה.

פריסת לימודים

תכנית הלימודים לתואר שני ניתנת לפריסה של עד 4 שנות לימוד בלבד. סטודנט ית המעוניין.ת לפרוס את לימודיו.ה מעבר לשנתיים נדרש.ת להגיש בקשה לוועדת הוראה לאישורה.

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב'

בסוף שנה א' תבדוק ועדת הציונים את מצבם הלימודי של הסטודנטים.ות. לצורך מעבר משנה א' לשנה ב' בתכנית על כל סטודנט ית לעמוד בדרישות הבאות: ציון 70 לפחות בקורסי הסטודיו ובקורסי שיטות המחקר. קבלת ציון ממוצע של 80 לפחות בקורסי שנה א'.

לאור גיליון ציוני הסטודנט ית ועמידתו.ה בדרישות הנ"ל תקבע הועדה את המשך לימודיו.ה. כמו כן בסמכות הועדה, במידת הצורך, להמליץ בפני ועדת ההוראה של התכנית להעביר סטודנט ית לסטטוס "על תנאי" למשך סמסטר אחד בשנה"ל הבאה ולקבוע תנאי פרטני להמשך לימודיו כמו: דרישה לחזרה על קורסים, הגשת תיק עבודות או קביעת דרישות אקדמיות נוספות מעבר לתכנית הלימודים הרגילה. בתום סמסטר אחד במעמד "על תנאי" תתכנס הועדה מחדש לדון במצב לימודיו של הסטודנט ית. הועדה תוכל להחליט להסיר את סטטוס "על תנאי", להאריכו לסמסטר אחד נוסף או להודיע לסטודנט ית על הפסקת לימודיו.ה.

דרישות הסיום לצורך קבלת תואר מוסמך

על כל סטודנט.ית בתכנית התואר השני בעיצוב לעמוד בדרישות הבאות לצורך קבלת תואר מוסמך:
צבירת 42 נקודות זיכוי אקדמיות
קבלת ציון 70 לפחות בקורסי הסטודיו בקורסי שיטות מחקר ובפרויקט המסכם.
קבלת ציון 55 לפחות בשאר קורסי התכנית.
קבלת ציון ממוצע של 75 לפחות בכלל קורסי התכנית.
מילוי סך החובות האקדמיות כפי שנקבעו בקורסי התכנית.
תשלום מלוא שכר הלימוד ותשלומי החובה האחרים כפי שנקבעו על ידי האקדמיה.
החזרת כל הציוד והספרים הנמצאים ברשות הסטודנט.ית והשייכים לאקדמיה.

הצטיינות בלימודים

ממוצע הציונים יכלול את כל הקורסים שנלמדו במהלך התואר השני.
הצטיינות - תוענק לבוגר.ת בצלאל שממוצע ציוני.ה המשוקלל הסופי הוא 90-94, ובלבד שסך הבוגרים.ות בהצטיינות לא יעלה על 10% מסך הסטודנטים.ות המסיימים באותה מחלקה, באותה שנה. על אף האמור לעיל, במקרים בהם לא נמצאו לפחות 5% מהבוגרים.ות זכאים.ות לתעודת בוגר בהצטיינות באותה מחלקה באותה שנה, תוענק תעודת בוגר בהצטיינות לסטודנטים.ות המסיימים.ות בממוצע משוקלל הנמוך מזה, וזאת עד ל- 5% מסך המסיימים.ות על פי ממוצע ציוניהם המשוקלל.
הצטיינות יתרה - תוענק לבוגר.ת בצלאל שממוצע ציוני.ה המשוקלל הסופי הוא 95-100, ובלבד שסך הבוגרים.ות בהצטיינות יתרה לא יעלה על 5% מסך הסטודנטים.ות המסיימים.ות באותה מחלקה, באותה שנה.

פירוט קורסי התכנית בשנה"ל תשפ"ה לפי מסלולים:

התמחות עיצוב, חברה ותרבות

קורסי שיטות מחקר:

סמסטר א'

שיטות מחקר 1: מעבדה עירונית

סמ' ב', 3 נ"ז

יום שישי: 9:00-13:00

תאריכים: 23.10, 30.10, 6.11, 13.11, 20.11, 27.11, 4.12, 18.12, 1.1 - הגשה

מרצה: ד"ר יונה וייץ ודורי אורין

מטרת הסדנא ללמד מערך מורחב של תיאוריות ומתודולוגיות משולבות המשמשות את הפרקטיקה המקצועית של ניהול עיצוב. חומרי הלימוד מתמקדים במחקר מבוסס אנוש (Human based research) העוסק בתנאים

הסוציולוגים, הכלכליים, הפוליטיים והסביבתיים המהווים פרמטרים משפיעים בתכנון אסטרטגי של ניהול עיצוב.

המחקר המתבצע במסגרת הסדנא מציף את האפיונים הרלוונטיים של המתודולוגיה האיכותנית למהלכי עבודה עם מומל מערכות מורכבות שבהם מטפלים. מנהלי. מנהלות עיצוב. המתודה האיכותנית, במסגרת ניהול עיצוב, עושה שימוש מושכל בפלטפורמה של מחקר חומרים רעיוניים, אקדמיים ולא אקדמיים, ומחקר שדה המתמקד במרחבים של תצפיות, שיחות לא פורמליות וראיונות שטח ככלי עבודה מרכזיים ליצירת ידע הבא מהשדה (grounded theory).

אמצעי עבודה מרכזי בסדנא הינו השימוש המורחב בסוגים שונים ומגוונים של כלי עבודה חזותיים הנשענים על ארגזי הכלים של מעצבים ומעצבות. עבודות השדה כוללת ארבעה שלבים עיקריים: תכנון ראשוני (מחקר גישוש), מיפוי שדה המחקר, איסוף ממצאים (הכולל את החזותי), פענוח וניתוח מידע באמצעות מודלים המשמשים את ניהול עיצוב והסקת מסקנות מחקריות לצד תובנות אישיות. השימוש המקצועי במכלול מתודות הפענוח של הסדנא מקנה למעצבים. ות כלי יישומי המזהה ומפענח את סביבת הפעולה של מנהלי ומנהלות עיצוב.

שיטות 2: חשיפה והטמעה; אנליזה ארכיאולוגית ועיצוב

שנה א', 3 נ"ז

יום שישי, בשעות 9:00- 13:30

תאריכים: 15.1, 22.1, 29.1, 5.3, 12.3, 19.3, 26.3- הגשה

מרצה: פרופ' דב גנשרוא

חשיפה והטמעה; אנליזה ארכיאולוגית ועיצוב לתחומי הארכיאולוגיה והעיצוב הבנה עמוקה של חפצים. בין אם היוצרים שלהם היו מודעים לכך ובין אם לא, חפצים הם כלים המכילים, מקבעים ומעבירים מידע. חפצים מעידים על הנסיבות שהביאו לקיומם ומספרים על אנשים ועל ההקשר התרבותי הרחב יותר. עיצוב מטמיע מידע לתוך חפצים באמצעות בחירות של חומר, טכנולוגיה, צורה, שימושיות, צבע, עלות, ארגונומיה, מחזור חיים וכו'. ארכיאולוגיה מחלצת או חושפת מידע כזה לעתים קרובות למען הבנת תמונה גדולה יותר: זהות קהילתית, קשרי סחר, זיהוי שינויים על פני ציר הזמן וכן הלאה. לשם כך תחום הארכיאולוגיה נוקט בשיטות חקירה שונות: חפירה, ניסוי, חישוב, התייחסות אתנוגרפית/טקסטואלית, ניתוח חומרים וכו'. בין טכנולוגיות האנליזה המדעיות הרבות בהן נעשה שימוש ניתן למצוא תיארוך carbon14, פיענוח DNA, ניתוח בלאי, ניתוח שאריות, פירוק איזוטופים, רנטגן, הדמיית fMRI, עיבוד מערכי נתונים ועוד. תגליות חדשות ומשמעותיות מתקיימות בשיגרה על ידי בחינה חוזרת של ארטיפקטים שנשמרו בארכיון במשך שנים, במקביל לתגליות שנחשפו בחפירות חדשות.

הקורס מציע מגע בתחום הארכיאולוגי בשני מישורים. הראשון באמצעות שיטות משדה הארכיאולוגיה, והשני על ידי עיצוב חפצים תוך מחשבה על הטמעת מידע. הקורפוס הארכיאולוגי מציע מרחב עשיר של תרבות חומרית אנושית מתמשכת, כאשר עיצוב נושא את הפיד קדימה. מבט לאחור, בכדי לצעוד קדימה.

סמסטר ב':

שיטות מחקר 3: שיטות מחקר במערכות סבוכות

שנה א', 3 נ"ז

יום שישי, בשעות 9:00-13:30

תאריכים: 9.4, 16.4, 7.5, 14.5, 21.5, 28.5, 4.6, 18.6, 2.7 - הגשה

מרצה: דנה פריבס

העולם מורכב ממערכות - חלקן קרובות ואישיות, חלקן רחבות וסבוכות. הקורס מציע כלים לראות אותן, לחקור אותן, ולפעול בתוכן.

קורס שיטות מחקר במערכות סבוכות מציג מגוון רחב של כלי מיפוי, ניתוח ומידול של מערכות, ומאפשר לסטודנטים להתנסות בהם באופן פעיל. הלמידה בוחנת את הרצף שבין המערכת האישית למערכות סוציו-טכנולוגיות, כלכליות, פוליטיות וסביבתיות. באמצעות תרגולים, סימולציות ועבודת שדה, הסטודנטים מפתחים יכולת לזהות דפוסים חוזרים, להבין חסמים מבניים לאתר ולהציג מנפוי שינוי במערכות מורכבות. ההיכרות עם גישות תיאורטיות - מתחום החשיבה המערכתית ועיצוב מערכתי (systemic design) - משולבת לאורך הקורס ומחוברת ישירות לפעילות בסטודיו. בסיומו, הסטודנטים מגישים פרויקט מחקר עצמאי המיישם את הכלים על מערכת שבחרו לחקור.

סטודיו עיצוב

שנה א':

סטודיו עיצוב 1: בין לבין

סמסטר א', 4 נ"ז

יום חמישי, בשעות: 10:00-13:00

מרצים: איתי אוהלי ונטי שמיע

בסטודיו נעסוק ביצירה וחקירה תוך כדי התבוננות רפלקסיבית בתהליך העבודה תוך כדי התרחשותו. נבחן את מערך היחסים בין יוצר, תהליך ותוצר בדרך בה מרכז הכובד ישתנה תדיר ויאפשר לחשוף ולחדד את מאפייני השפה האישיים של הסטודנטים. ות כמעצבים. ות חוקרים. ות. נדגיש את המרווח של הבין לבין כמרחב פוטנציאלי ודינמי לתהליך המתהווה.

סטודיו עיצוב 2: עיצוב מרחבי למידה

סמסטר א', 4 נ"ז

יום חמישי, בשעות: 10:00-13:00

מרצה: טל מור סיני ופרופ' עידו ברונו

בתי הספר הנפוצים כיום קמו ועוצבו ברוח המהפכה התעשייתית וכמעט שלא השתנו מאז. תהליכים שהחלו בשנים האחרונות בהשפעתה של מהפיכת המידע, כוללים היכרות ואימוץ טכנולוגיות מתקדמות ופיתוחן של תפיסות פדגוגיות חדשות ושיטות לימוד חדשות ופורצות דרך - דרכי למידה הדוגלות בלימוד וניהול עצמי, לימוד

קבוצתי, לימוד סינכרוני, א-סינכרוני והיברידי. סביבות הלימוד הפיסיות עתידות להשתנות גם הן, זאת מתוך מטרה ליצור אקלים ותשתית מתאימים לתפיסות חינוך ולמידה מעודכנות שיכולות להתבצע בכל מרחבי בתי הספר ומחוצה לו. מטבע הדברים, שינויים בתפיסות החינוך, מציעים שינויים מתבקשים גם במרחבי הלמידה העתידיים. אדריכלים ומעצבים הופכים לשחקנים מרכזיים במלאכת התרגום והמימוש של תפיסות פדגוגיות חדשות, תוך שהם בוחנים ומציעים צורה, מבנה ותפקוד למרחבי למידה גמישים, משתנים ומוותאמים לעתיד לבוא. אנו עדים להתפתחויות מרתקות בדיונים אודות החיבור בין עולם החינוך הפורמלי וזה שאינו פורמלי, הגבולות מיטשטשים ואלמנטים בלתי פורמליים נכנסים יותר ויותר לבתי הספר, במיוחד במרחבים שאינם קונבנציונליים. לאור התובנות הללו. הקורס יאפשר לבחון ולאתגר את התפיסות הרווחות בעולם החינוך מתוך נקודת מבט של מעצב, דרך שיטות עבודה ומחקר מתחום העיצוב. (Creative Practice Research)

במסגרת הקורס נפגוש אנשי מפתח משדה החינוך, נלמד ונמפה מספר אזורי מיקוד ונחקר דרך תצפיות ולמידת הצרכים בשטח. בעזרת יצירה ובחינה של אבות טיפוס ואמצעים התנסותיים נספים נשאף לתרום לשדה תרומה משמעותית, תוך שיכלול מתודות מחקר חדשות. נשאל וננסה לתת מענה לשאלות כגון:

- מהי סביבת למידה?
- מה ניתן ללמוד מההשפעות של סביבות למידה פיזיות ואנושיות על איכות וחווית הלמידה, במה הן דומות או שונות זו מזו?
- מה ההבדל בין חינוך ללמידה? (Education – Learning) כיצד ההבדל משפיע על סביבת הלימוד-למידה?
- מהן ההשפעות ההדדיות בין המרכיבים השונים בסביבת למידה?
- ומה בעצם הבעיה? למה צריך בכלל לעסוק בתכנון סביבות למידה? – האם צריך חדשנות בעיצוב, או אולי רק דרכי יישום חדשות?

סטודיו עיצוב 3: חומרים מופיעים

סמסטר א', 4 נ"ז

יום חמישי, בשעות: 10:00-13:00

מרצה: מאיה בן דוד (אסיסטנטית – רוני שוחט)

סטודיו משותף של מעצבים ומדענים. וזו הרואה בפיתוח חומרים חדשים תחום חקר המדגים את הפוטנציאל בחשיבה עיצובית ומתודולוגיות של מחקר עיצוב לצד מחקר מדעי. מטרתנו לייצר מסגרת אקדמית סינרגטית אשר תצליח למצות שני תהליכים מרכזיים – מציאת שימושים מעשיים ורעיוניים לחומרים חדשים לצד יצירה של חדשנות.

הקורס מבוסס על גישה הרואה בחומר מדיום טכנולוגי-יצירתי, דרכו אפשר לבחון: אילו התנהגויות ניתן לעצב באמצעות החומר/ים? אלו חוויות חדשות חומרים אלו מגלמים? מה הפוטנציאל היישומי שלהם? ובאלו שדות?

באמצעות השפה המשותפת המתהווה בין המעצב. והמדען. ית, אנו מובילים. ות תהליכים ותוצרים המבטאים את הייחודיות של מעבדות המחקר השונות והחומרים שהן מפתחות, מאפשרים לגשר על מורכבות מדעית

באמצעות חיבור ותיווך חזותי, מייצרים שאלות מחקר משותפות, עורכים ניסויים היברידיים ובונים תהליך מחקר שיתופי.

במהלך הסמסטר נעבוד עם מעבדות מובילות באוניברסיטה העברית מתחומים מגוונים, כל מעבדה בפני עצמה היא צוהר למגוון תחומים ומגוון כלים טכנולוגיים. תחומי המחקר בהם פעלנו בשנים האחרונות נעו בין ממשקים כימים באמצעות ציפויים, הדפסות תלת ממד של מגוון חומרים, יריעות חכמות ופיזיקה לא לינארית, תקשורת של מושבות חיידקים, היווצרות יהלומים בבטן כדור"א, גבישים בעלי תכונות מיוחדות, תאים סולארים דור שלישי, חומרים חדשים מבוססי פסולת ארוגנית, תרופות חכמות וננו רפואה ועוד.

* תמהיל המעבדות משתנה משנה לשנה.

* הקורס יתקיים ברובו בקמפוס גבעת רם במעבדות המחקר עצמן.

*הקורס דורש סקרנות, יכולת למידה עצמית, יכולת המחשה טובה בכל מדיום רלוונטי (גרפי/ווידאו/מציאות מדומה/מודלים/פרוטוטיפ), גמישות מחשבתית ונכונות לעבודה רב תחומית. כמו גם נכונות להשקיע זמן ומאמץ מעבר למסגרת הקורס, התמודדות טובה עם כישלון לצד אופטימיות בלתי נלאית.

שנה ב':

סטודיו מחקר פרויקט מסכם

סמסטר א, 5 נ"ז

יום חמישי בשעות 14:00-15:30

מרצה: איה בנטור, ד"ר רביד רובנר

הפרויקט המסכם יטמיע את הידע ותהליכי היצירה שנרכשו במהלך הלימודים, תוך כדי נקיטת עמדה ואמירה אישית. הפרויקט המסכם הנו פרויקט יצירה נתמך מחקר, שמטרתו גילוי ויצירת ידע חדש ורלוונטי אודות ובאמצעות שדה העיצוב, תוך פיתוח והידוק השפה האישית. מטרת הפרויקט המסכם לשמש פלטפורמה לגיבוש דרך פעולה אישית יצירתית ומקצועית משמעותית שתהווה מקפצה לעבר היעדים האישיים של הסטודנטית בתוך הזירה התרבותית של העיצוב בישראל ובעולם.

סטודיו עיצוב 4: סטודיו פיתוח הפרויקט המסכם

סמסטר ב', 6 נ"ז

יום חמישי בשעות 10:00-13:00

מרצה: איה בנטור

סטודיו עיצוב פרויקט מסכם ישמש כפורום מלווה ותומך לעבודה האישית על פרויקטי הגמר. הסטודיו ירחיב את נקודות המבט הפרטניות על ידי סדנאות, דיונים ופעולות משותפות הנוגעות לתחומי המחקר הרלוונטיים לקבוצה וכן תחומי ידע כגון תיעוד ואוצרות. במקביל לעבודה על הפרויקטים הסטודיו ייצר מהלך של הסתכלות על העבודה של הקבוצה כמכלול, התעמקות במקומות בו הפרויקטים נפגשים עם אחד עם השני ועם תחומים משיקים בתוך ומחוץ לעולם העיצוב.

התמחות ניהול עיצוב וחדשנות

קורסי שיטות מחקר:

שיטות מחקר 1: מעבדה עירונית

סמ' ב', 3 נ"ז

יום שישי: 9:00-13:00

תאריכים: 23.10, 30.10, 6.11, 13.11, 20.11, 27.11, 4.12, 18.12, 1.1- הגשה

מרצה: ד"ר יונה וייץ דורי אורין

מטרת הסדנא ללמד מערך מורחב של תיאוריות ומתודולוגיות משולבות המשמשות את הפרקטיקה המקצועית של ניהול עיצוב. חומרי הלימוד מתמקדים במחקר מבוסס אנוש (Human based research) העוסק בתנאים הסוציולוגיים, הכלכליים, הפוליטיים והסביבתיים המהווים פרמטרים משפיעים בתכנון אסטרטגי של ניהול עיצוב.

המחקר המתבצע במסגרת הסדנא מציף את האפיונים הרלוונטיים של המתודולוגיה האיכותנית למהלכי עבודה עם מומל מערכות מורכבות שבהם מטפלים. מנהלי. מנהלות עיצוב. המתודה האיכותנית, במסגרת ניהול עיצוב, עושה שימוש מושכל בפלטפורמה של מחקר חומרים רעיוניים, אקדמיים ולא אקדמיים, ומחקר שדה המתמקד במרחבים של תצפיות, שיחות לא פורמליות וראיונות שטח ככלי עבודה מרכזיים ליצירת ידע הבא מהשדה (grounded theory).

אמצעי עבודה מרכזי בסדנא הינו השימוש המורחב בסוגים שונים ומגוונים של כלי עבודה חזותיים הנשענים על ארגזי הכלים של מעצבים ומעצבות. עבודות השדה כוללת ארבעה שלבים עיקריים: תכנון ראשוני (מחקר גישוש), מיפוי שדה המחקר, איסוף ממצאים (הכולל את החזותי), פענוח וניתוח מידע באמצעות מודלים המשמשים את ניהול עיצוב והסקת מסקנות מחקריות לצד תובנות אישיות. השימוש המקצועי במכלול מתודות הפענוח של הסדנא מקנה למעצבים. ות כלי יישומי המזהה ומפענח את סביבת הפעולה של מנהלי ומנהלות עיצוב.

שיטות מחקר 2: מאוסף לארכיון: ארגון ידע באמצעות עיצוב

סמ א' + ב', 3 נ"ז

יום שישי: 9:00-13:00

תאריכים: 15.1, 22.1, 29.1, 5.3, 12.3, 19.3, 26.3- הגשה

מרצה: בילי רגב

הקורס עוסק בתהליך המחקר והעיבוד באמצעות פרקטיקות של איסוף, תיעוד, ניתוח ופרשנות. הסטודנטים יבנו אוסף מחקרי, ירחיבו אותו באמצעות מגוון כלי מחקר מעולמות האתנוגרפיה ומדיסציפלינות העיצוב השונות, ויפתחו אותו לכדי ארכיון המארגן את הממצאים בהקשר תרבותי, חברתי או טכנולוגי. באמצעות תהליכי סינתזה ואוצרות, יהפוך הארכיון לייצוג עיצובי של המחקר, המתרגם מידע ותובנות לנרטיב חזותי קוהרנטי המעורר מחשבה ומניע לפעולה.

שיטות מחקר 3: מחקר עיצוב מוצר

סמ' א', 3 נ"ז

יום שישי: 9:00-13:00

תאריכים: תאריכים: 9.4, 16.4, 7.5, 14.5, 21.5, 28.5, 4.6, 18.6, 2.7 - הגשה

מרצות: נינה פרקש ומוון זרחי

מחקר עיצוב (Design Research) הינו מחקר אשר נערך כחלק אינהרנטי מתהליך העיצוב והפיתוח במטרה ליצור גוף ידע שיתרים את תהליך העיצוב. הגישה העומדת בבסיס מחקר זה הנה עיצוב ממוקד אנוש (Human-Centered Design), לפיה בכדי לעצב עבור אנשים יש להגיע להבנה עמוקה שלהם (אמונות, גישות, צרכים, התנהגויות). השילוב בין הבנה עמוקה זו ובין אינטואיציה, דמיון וכישרון (Informed Intuition) - הוא שעשוי להכווין תהליכי פיתוח של מוצרים, שירותים, אסטרטגיות ותהליכים חדשניים. הקורס מבקש להקנות לסטודנטים. וט סט רחב של מתודולוגיות, כלים וטכניקות משדה מחקר העיצוב, אותם יוכלו להטמיע בתהליכי עיצוב ופיתוח בעתיד. במהלך הסמסטר הסטודנטים. וט ילמדו ויתנסו צעד-אחר-צעד בעריכה של מהלך מחקרי שלם - משלב הכנת המחקר ועד לשלב התרגום להזדמנויות ופיתוח והמחשה של רעיונות ראשוניים.

סטודיו עיצוב

שנה א':

סטודיו עיצוב 1: אסטרטגיה

סמסטר א', 4 נ"ז.

יום חמישי, בשעות: 10:00-13:00

מרצות: מיכל איתן והדס אילני

שותף הקורס: יקבע בהמשך

אסטרטגיה עסקית היא הבחירה בדרך פעולה של חברה תוך התייחסות לסביבה (חברתית, פוליטית, טכנולוגית, כלכלית וגורמים גלובליים), מבנה התעשייה והשוק, חוזקות הארגון וחולשותיו. אסטרטגיה נועדה לעזור לארגון לקבוע יעדים ומטרות, לבחור דרכי פעולה ולממשן. תהליך חשיבה אסטרטגי מתייחס לרוב להגדרת החזון, המטרות והיעדים של החברה ומתוכם יציע את דרכי הביצוע המתוכננות להשגתם. הגדרות מסורתיות של עיצוב מתרכזות ביצירת פתרונות ספציפיים – מוצר, שירות או בנין. אסטרטגיה עיצובית, לוקחת חלק מהעקרונות ששימשו מעצבים. וט מאז ומתמיד (התמקדות במשתמש, ניסוי וטעיה, מידול מהיר ועוד) לתוך הסתכלות מערכתית על התמונה הכללית אם באתגרים גלובליים ואם בנסיון ליצר אסטרטגיה עסקית. סטודיו העיצוב יבחן את הדרכים לבניית אסטרטגיה עסקית תוך הבנה של כלים מעולם הניהול ומעולם העיצוב. העבודה תתבצע בקבוצות אינטרדיספלינריות של 3-4 סטודנטים. וט בשיתוף פעולה עם חברה מסחרית.

סטודיו עיצוב 2: יזמות בעיצוב

סמסטר ב' 4 נ"ז

יום חמישי 10:00-13:00

מרצים: רועי ביגר, רינת שרצר

עולם היזמות ממוקד באיתור הדבר הגדול הבא, יזמים. ומשקיעים. ומחפשים. וכל אחד מהצד שלו. את הרעיונות המבריקים שעשויים לשנות את העולם וטומנים בחובם הזדמנות עסקית; הזדמנות שמקורה בצורך אמיתי חדש או כזה שטרם ניתן לו מענה הולם. יזמי. וזאת העיצוב מביאים איתם חשיבה חדשנית שמאפשרת להם. לזהות את הבעיה ולאפיין עבור המשתמשים. ואת פתרון בעל ערך, ככל שהטכנולוגיה הופכת להיות זמינה יותר ואינה מהווה חסם משמעותי, כך מעצבים. וזממים. ואת תופסים מקום משמעותי יותר ויישום הרעיונות שלהם הופך אפשרי.

שנה ב'

סטודיו עיצוב 3: עיצוב אזרחי: עיצוב שירותים לאזרח

סמסטר א', 4 נ"ז

יום חמישי: 10:00-13:00

מרצים: שרה אוסלנדר, גיא בלנדר

שותף הקורס: ג'וניט ישראל

בתהליכי עיצוב אזרחי אנו מיישמים עקרונות, כלים ומתודולוגיות עיצוביות לשיפור שירותים קיימים ולפיתוח שירותים חדשים לטובת האזרח. המהלך העיצובי רלוונטי לכל ארגון המספק שירותים במגזר הפרטי, הציבורי והשלישי, כיוון שהוא מסייע לפתח שירותים המותאמים לצרכי המשתמשים ומייצרים חוויה יוצאת דופן. השינויים החברתיים והטכנולוגיים המהירים, ובמיוחד חדירת הבינה המלאכותית, משנים את האופן שבו אנו מבצעים פעולות וצורכים שירותים. הקורס השנה יעמיק בשאלה כיצד ניתן לשלב את כלי ה-AI בתהליך עיצוב השירות: החל מייעול שלבי המחקר (למשל ניתוח טקסטים, סיווג נתונים וזיהוי דפוסים), דרך תמיכה ביצירתיות ורעיונות (באמצעות השראה, הדמיה מהירה ובדיקת חלופות), ועד פיתוח פתרונות חדשניים שבהם הבינה המלאכותית היא מרכיב מרכזי של השירות עצמו.

המעבדה תתנהל במתכונת פעילה, בשילוב למידה בכיתה ופעילות שטח, ותתמקד באתגרים אמיתיים בשיתוף אגף אשל, ג'וניט ישראל. הסטודנטים/ות יפתחו במהלך הקורס כישורים מחקרניים, אנליטיים ויצירתיים, ויתרגלו עבודה עם שותפים מהשטח, במטרה לעצב שירותים רלוונטיים, חדשניים וברי קיימא.

פרויקט מסכם:

מחקר פרויקט מסכם

סמסטר א', 5 נ"ז

יום חמישי: 14:00-15:30

מרצה: ד"ר אלעד פרסוב, פרופ' אורי ברטל

פיתוח פרויקט מסכם

סמסטר ב', 6 נ"ז

יום חמישי: 10:00-13:00

סמסטר ב', 6 נ"ז

מרצה: ד"ר אלעד פרסוב, לי ברוידה

*תקציר זה הינו עבור שני הקורסים המלווים את מהלך הפרויקט המסכם (קורס מחקר פרויקט מסכם המתקיים בסמ' א ועבור קורס הפיתוח המתקיים בסמ' ב' ביום חמישי בבוקר משעה 10:00-13:00).

הפרויקט המסכם מבוסס על הסקרנות המקצועית, היוזמה והרצון להעמיק ולהרחיב בתחום העיסוק של כל אחת ואחד מהסטודנטים. מטרת הפרויקט המסכם היא יצירת ידע חדש בתחום ניהול העיצוב והחדשנות דרך בחינת פרדיגמות מקצועיות, יחד עם בניית ארגז כלים אישי שיסייע להביל אתכם אל עתידכם המקצועי. בין תוצרי הלמידה ניתן למצוא, בניית מתודולוגיה למחקר בעיות מורכבות, זיהוי מוקדים ליצירת ערך מוסף בעזרת ניהול עיצוב, פיתוח מענה, ניהול תהליך מחקר ופיתוח, הצגת הערך לקהלים שונים, ועוד. טרימסטר א' יוקדש לניסוח וביצוע מתודה מחקרית מתוך הכלים שנלמדו בסדנאות הרעיוניות ובמעבדות בשנה א'. טרימסטר ב' יוקדש לשלבי פרוטוטיפינג שונים - החל משלב הרעיונות וכלה באינטראקציות מול קהלי היעד. טרימסטר ג' יוקדש לסטוריטלינג והכנת ההגשה הסופית. בסוף כל שלב יתקיימו הגשות. בנוסף להגשות תוגש עבודה כתובה. שיטות הלימוד כוללות הנחייה אישית, שולחנות עגולים, למידת עמיתים. ות רב מסלולית, הרצאות וסדנאות ממוקדות בשיטות מחקר, פרוטוטיפינג, פרזנטציה, סיורים ועוד

התמחות בעיצוב וטכנולוגיה:

קורסי שיטות מחקר:

סמסטר א':

שיטות מחקר 1: אדם ומכונה

סמ' א', 3 נ"ז

יום שישי, 9:00-13:00

תאריכים: 23.10, 30.10, 6.11, 13.11, 20.11, 27.11, 4.12, 18.12, 1.1 - הגשה

מרצה: ד"ר מרין זורע

מטאטא ישן שהופך לרובוט תזזיתי, שעון יד שהופך לפריט לבוש ביומטרי - קורס זה במחקר עיצוב מציב את היום-יום וחפציו כנקודת מוצא לבחינת המציאות הדינמית של ימינו. הסטודנטים יתנסו בחשיבה-דרך-עשייה בכדי לבחון חפצים ככלים שמישים (עיצוב ממוקד-אדם), כמוקד לחוויה והתנסות חושית פנומנולוגיה (embodied interaction), או כפתח למציאויות ואקולוגיות חלופיות (עיצוב ביקורתי, חשיבה פוסט-אנושית). תוך קריאה בהמשגות שונות לרגילי והשתנותן לאורך המאה האחרונה, יחדדו הסטודנטיות את גישתן לעיצוב ולידע על היבטיהם האסתטיים, האתיים והחומריים. הקורס יורכב מסדרת ניסויים ודיונים פתוחים ויכלול עבודה בחומר, תוכנה, ואופני איסוף ותיעוד. בתום הקורס יציג כל סטודנט סדרת חפצי-מחקר, שימשו הן ככלי לקריאה ביקורתית של ההווה והן כהצעה לעיצובו בעתיד. מצוידים באוסף חי ותוסס של גישות למחקר ועיצוב, יצטרפו הסטודנטים אל ז'ורז' פרק בשאלתו (1973): "Approaches to What?"

שיטות מחקר 2: מחקר וטכנולוגיה

סמ' א', 3 נ"ז

יום שישי, 9:00-13:00

תאריכים: 15.1, 22.1, 29.1, 5.3, 12.3, 19.3, 26.3 - הגשה

מרצה: איתי לניאדו

הקורס עוסק במתודולוגיית מחקר בעיצוב המבקשת ללמוד את המפגש בין אדם לטכנולוגיה. נקודת המוצא של הקורס היא שמערכות טכנולוגיות אינן רק כלים פונקציונליים, אלא סביבות המשפיעות על התנהגות, תחושות, יחסים ואופני פעולה. כדי לעצב בתוכן נדרשת היכולת להתבונן בחוויה האנושית, לזהות את הכוחות והדינמיקות הפועלים בה ולתרגם אותם לידע שניתן לעבוד איתו. במהלך הקורס יתנסו הסטודנטים.ות בתהליך מחקרי הנע בין התבוננות ותיעוד של מצבים ממשיים, תיאור איכותני וניתוח חוויה, לבין הפשטה ומיפוי. באמצעות כלים סכמטיים וחזותיים ילמדו הסטודנטים.ות לזהות דפוסים, נקודות מתח ושינויים לאורך זמן, ולנסח מתוכם שאלות והשערות מחקריות. באמצעות התערבויות ופרוטוטייפים יוכלו הסטודנטים.ות לבחון השערות, לחולל שינוי במצב קיים ולהתבונן בהשפעתו על החוויה. התהליך ינוע באופן איטרטיבי בין התבוננות, מיפוי, השערה והתערבות, ויקנה כלים לפיתוח מחקר עצמאי הרגיש למורכבותה של החוויה האנושית במפגש עם מערכות טכנולוגיות

שיטות מחקר: מחקר עיצוב יוצר

סמ' + ב' א', 3 נ"ז

יום שישי, 9:00-13:00

תאריכים: 9.4, 16.4, 7.5, 14.5, 21.5, 28.5, 4.6, 18.6, 2.7- הגשה

מרצה: תומר ספיר

הקורס יתמקד בפיתוח אופני מחקר אישיים וניסוח שלהם כמתודות ושיטות עבודה מאפיינות - מתודולוגיה ייחודית כמהלך יצירתי העומד בפני עצמו. דרך עשייה אקטיבית נבחן מהו "מחקר יוצר" ואיך מגישים תוצרי מחקר. נתייחס למחקר וליצירה כאל מנגנונים משותפים המזינים ומקדמים זה את זה ולא כשני שלבים נפרדים בתהליך הפיתוח. אל אלו יצטרפו העריכה, האוצרות וההגשה כאמצעים לחדד ולדייק את גוף המחקר לכדי מכלול מסקרן ושלם.

במהלך הקורס נתמקד בתהליכי התייעוד כחלק אינטגרלי מפיתוח פרויקט המשפיעים על מהות המחקר המתהווה. נחשוב מחדש על תהליכים אלו, על מידת התאמתם לשיטות המחקר ועל התאמת כל אלו לנושא המחקר באופן שינצל את היכולות היצירתיות של כל סטודנט.ית.

במהלך הסמסטר ישולבו הרצאות אורח של יוצרים. ות-חוקרים. ות שיאפשרו לנו לשאוב השראה, להתרשם וללמוד משיטות העבודה אותם פיתחו במהלך עשייתם. האישית.

סטודיו עיצוב

שנה א':

סמסטר א

סטודיו עיצוב 1 דיאלוגים דיגיטליים

סמסטר א', 3 נ"ז

יום חמישי, בשעות 10:00-13:00

מרצים: ליאורה רוזין, בועז לביא

הטכנולוגיה הדיגיטלית היא תוצר של אבולוציה, שמקורה ברעיונות מן המאה ה-19. הישגיו של המחשב וחדירתו לכל אספקט של חיינו מאפילים לעיתים על השפה הסמויה שעומדת בבסיס כוחו. למשל: השימוש בשני מצבים בלבד על מנת לתפוס את המציאות כולה (0 ו-1), התזה בדבר מכונה תיאורטית, המדמה כל צורה של חשיבה (מכונת טיורינג), והאופן המסתורי שבו קלט הופך לפלט, כפי שמזון הופך לאנרגיה בגופו של אורגניזם. עקרונות אלו ואחרים מגדירים את האופן שבו מעוצב היום עולמנו. נבחן את ההיסטוריה של המכונות החושבות והמשוחחות, נתרגל וניישם צורות של הבעה דיגיטלית וביטוי של מחוות, סיפורים ודיאלוגים, ונחולל מופעים של קוד במרחב הפיזי. המעבדה מזמינה את הלוקחים בה חלק להגיב בעזרת מעשים, חפצים, וסביבות.

סמסטר ב

סטודיו עיצוב 2: אמנות, עיצוב וביוטכנולוגיה

שיתוף פעולה בין בצלאל וחברת ביו-האוס

סמסטר ב', 4 נ"ז

יום חמישי, בשעות 10:00-13:00

מרצה: נורית בר שי

בשנים האחרונות תחומי הביו-ארט והביו-דיזיין מתבססים כשדות מחקר ויצירה חדשניים המשלבים ביוטכנולוגיה, אמנות ועיצוב. תחומים אלו מציעים חיבור ייחודי בין מחקר מדעי מתקדם לעשייה יצירתית, אסתטית וביקורתית, במענה לאתגרי המאה ה-21: משבר האקלים, בריאות הציבור, טכנולוגיה, מוסר ותרבות.

הקורס עוסק בממשקים שבין מדע, טכנולוגיה ויצירה, ומיועד לסטודנטים. ות מכלל הדיסציפלינות, ללא צורך ברקע קודם במדעים או באמנויות. במהלכו ייחשפו הסטודנטים. ות לעקרונות יסוד בביו-לוגיה מודרנית, הנדסה גנטית וביו-לוגיה סינתטית, לצד היסטוריה ותיאוריות ביקורתיות של הביו-ארט והביו-דיזיין, גישות אסתטיות, ושיטות מעשיות ביצירה עם חומרים חיים – שלא בהכרח נועדו ליישומים ביו-רפואיים. הקורס ישלב בין הרצאות, סדנאות מעשיות, עבודה במעבדה ביולוגית, מפגשים עם חוקרים. ות מהאקדמיה ועם חברות ביוטכנולוגיה בגבעת רם, ופיתוח פרויקטים מקוריים מתוך חשיבה יזמית, ביקורתית וסביבתית, סביב סוגיות של קיימות, אתיקה, גוף וחומריות חיה.

שנה ב':

סטודיו עיצוב 3: נוודות וטכנולוגיה

סמסטר א', 4 נ"ז

יום חמישי, בשעות 10:00-13:00

מרצים: רועי ביגר ואייל פריד

נוודות אנושית קיימת כבר למעלה מ-10,000 שנה. הנוודים, כיחידים או כקבוצה, מתאימים את מיקומם ותנאי חייהם למשאבים העומדים לרשותם – מזון, מים, ומחסה, ולאורך ההיסטוריה פיתחו טכנולוגיות, מערכות ידע, תרבות ואינטראקציה. קורס 'נוודות וטכנולוגיה' מזמין את הסטודנטים לצאת למסע רעיוני ועיצובי שבו נוודות משמשת עדשה להבנת תנועה, הסתגלות ושימור ידע ולפיתוח של טכנולוגיות חדשות. הנוודות אינה רק אורח חיים קדום, אלא גם מטאפורה עכשווית ליכולת לעבור בין עולמות פיזיים, תרבותיים, טכנולוגיים, תוך פיתוח דרכי קיום חדשות.

במהלך הקורס נפתח אנלוגיות נרטיביות של חויית נוודות, נבחן, נשאל ונפעל בתוך עולמות התוכן הרלוונטיים, ותוך כדי מהלכים ניסויים ופיתוחיים נבדוק איזה תפקיד ממלאת טכנולוגיה בהקשר זה: האם טכנולוגיות עכשוויות (ועתידיות) יכולות לייצר פתרונות משמעותיים? האם הטכנולוגיה מקדמת אותנו אבולוציונית או שמא היא חלק מהבעיה? האם היא בכלל רלוונטית?

הסטודנטים יתבקשו לזהות זוויות מבט שונות - מחקריות, ביקורתיות, תרבותיות, עיצוביות - בקונטקסט של חיי נוודות בתנאי קיצון - בין אם הם קשורים ישירות לגורם האנושי (גוף, בריאות, פסיכולוגיה, תנועה, אינטראציות חברתיות), לסביבה הטבעית (תנאי שטח, מזג-אוויר, משאבים, זיהומים, פלורה ופאונה), או לגורמים נוספים בתהליך. לאחר זיהוי ומחקר, הם יתבקשו לבצע מהלכים טכנולוגיים כחלק מניסוי, הוכחת התכנות או ביטוי לעמדה ביקורתית.

קורס מחקר פרויקט מסכם:

סמסטר א, 5 נ"ז

יום חמישי בשעות 14:00-15:30

מרצה: מרין זורע

קורס זה יתמוך בסטודנטים.ות בסימון שדות מחקר רלוונטיים והבניית השלבים השונים בפיתוח הפרויקט המסכם האישי שלהם. במהלך הקורס, הסטודנטים.ות יתנסו בכלים מחקריים ויגבשו גוף עבודה רחב מחקרי וקריאטיבי שמטרתו להוות את היסודות לפרויקט המסכם.

בקורס נדגיש את חשיבות בחינת תפקידו של העיצוב בתוך המציאות המשתנה של המאה ה-21 ואל מול מורכבויותיה. תוך אימוץ גישה טראנס-דיסציפלינרית ותרגול חשיבה ביקורתית, סטודנטים.ות יבחנו את האקולוגיה הדינמית שבין טכנולוגיה, ההקשר הסביבתי והמצב האנושי, תוך חיפוש אחר סינרגיות חדשות בין עיצוב לטכנולוגיה. הקורס יכלול בחינה מעמיקה ומשותפת בחומרים מתחומי הפנומנולוגיה, פילוסופיה של הטכנולוגיה, אמנות, פסיכולוגיה ואתנוגרפיה, מקרי בוחן רלוונטים שבחזית המדע והטכנולוגיה, וכן של עבודות נבחרות משדה העיצוב מן העבר, ההווה וזה שעתיד לבוא.

בקורס יתרגלו הסטודנטים.ות מתודולוגיות שונות באיסוף חומר ועבודת שדה, התנסות קריאטיבית איטרטיבית ופענוח מערכות הקשרים בין גופי מידע שונים. הקורס יהווה חלל פתוח לסקרנות ולדיון משותף וכן פלטפורמה לשיתופי פעולה מחקריים פוטנציאליים.

סטודיו עיצוב 4: סטודיו פיתוח לפרויקט המסכם

סמסטר ב', 6 נ"ז

יום חמישי בשעות 10:00-13:00

מרצה: מרין זורע

קורס זה מלווה את הסטודנטים.ות בתהליך יישום המיומנויות והידע שהוקנו בסמסטר הראשון, ומאפשר להם להגשים את רעיונותיהם לכדי הצעות עיצוביות מעשיות לקראת מימושו של הפרויקט המסכם שלהם. הסטודנטים.ות יתנסו בפרספקטיבות עכשוויות ובפרקטיקות הצוברות תהודה על צירי העיצוב והטכנולוגיה, באמצעות רצף סדנאות ודיונים פתוחים בנושאים שונים ובכללם מתודולוגיות יצירת אב טיפוס, טכניקות ייצור, תיעוד ואוצרות.

הסטודיו יהווה פלטפורמה חיה להתנסות, פעולה משותפת וחילופי מחשבות ותהליכים יצירתיים.

קורסי בחירה (לכל המסלולים)

סמסטר א'

על שפת הנחל-עיצוב וחשיבה מערכתית מורכבת

שנה א', סמסטר א', 2 נ"ז

יום חמישי בשעות 14:00-15:30

מרצה: מיכל איתן

הקורס יבחן את עקרונות החשיבה המערכתית דרך הפריזמה של נחלים ואגני היקוות.* ממיפוי בעלי העניין וההשפעות השונות שיש לכל פעולה במערכת רגישה על השחקנים האחרים בזירה ועד כלים לעיצוב וניהול תהליכים בעולם משתנה.

*אגן היקוות הוא מרחב שהגבול שלו הוא הידרולוגי טבעי – קו פרשת המים – ולא פוליטי או מוסדי. פעילות האדם בגבול האגן משפיעה על הקרקע והמים שבו, ובה בעת גם מושפעת מהם.

מהסוף להתחלה

שנה א"/ב', סמסטר א', 2 נ"ז

יום חמישי בשעות: 14:00-15:30

מרצה: שרה אוסלנדר

בקורס הזה נחבר בין האינטואיטיבי לבין האנליטי ליצירת תהליך עיצוב יצירתי ומושכל. הקורס נשען על התפיסה של עיצוב כמהלך שנועד לשנות מצב נתון למצב רצוי. אנחנו נלמד על חשיבה תוצאתית, שהנה חשיבה תכנונית ששמה דגש על הגדרת מטרות ותוצאות כבר בתחילת דרכו של פרויקט ועל חשיבה עיצובית שמנחה תהליכים ממוקדי אדם, בצורה יצירתית וחזרתית. לאורך הסמסטר סטודנטים ילמדו ויישמו ארגז כלים המחבר בין השיטות וייצרו מהלך יצירתי בעל יכולת להשפיע ולהוביל לשינוי באתגר לבחירתם. העבודה ביחידים או בזוגות מה תלמדו בקורס?

לנסח מחדש אתגר מורכב ולפרק אותו לעץ בעיות.

להגדיר תוצאות רצויות בטווחים שונים, באמצעות תיאוריית שינוי.

להפעיל טכניקות יצירתיות לרעיונאות ומחקר אנלוגי. לפתח מודל לוגי שמחבר בין רעיונות לפתרונות מעשיים.

להתנסות בעבודת סטודיו יישומית עם ליווי אישי.

סמסטר ב'

מבוא לחוויית משתמש

שנה ב, סמסטר א', 2 נ"ז

יום חמישי בשעות: 14:00-15:30

מרצה: תום רזניקוב

בעולם בו אינטראקציות דיגיטליות תופסות נפח הולך וגדל בכל תחומי החיים, ובו לחדשנות טכנולוגית פוטנציאל לשנות סדרי עולם, גדלה החשיבות של חוויית משתמש (User Experience). חוויית משתמש הינה דיסציפלינה החוקרת את האינטראקציה בין משתמשים ות למערכות ממוחשבות ועוסקת ביצירת חוויות משתמש נוחות, יעילות ומתגמלות. הקורס מיועד לסטודנטים. ות ללא רקע מקדים ויספק בסיס איתן בעקרונות ומתודולוגיות עיצוב חוויית משתמש (UX). הסטודנטים. ות ילמדו את המושגים והטכניקות החיוניים הנדרשים לחקר משתמשים ויצירת חוויות דיגיטליות ממוקדות משתמש. דרך דיונים תיאורטיים, ניתוח דוגמאות מהעולם האמיתי ותרגילים מעשיים, הסטודנטים. ות יקבלו הבנה מקיפה של עקרונות ותהליכי עיצוב UX. עד סוף הקורס, הסטודנטים. ות יהיו מצוידים בסט מיומנויות באמצעותן יוכלו לבצע תכנון והערכה של ממשקים ואינטראקציות ידידותיות למשתמש.

ניהול מוצר

שנה א'/ב', סמסטר ב, 2 נ"ז

יום חמישי בשעות 14:00-15:30

מרצה: ד"ר מיכאל ססלר

התנהלות המוצר בשדה המסחרי התחרותי מחייב ניהול תהליך, הבנת הפוטנציאל והתמודדות עם מגבלות הארגון והשוק הם מהותיים בתהליך ניהול מוצר. במהלך הקורס נתמקד בשישה פרקים מרכזיים בתחום ניהול המוצר: מעבר מרעיון למוצר, מוצר וקו מוצרים, עלויות ותמחור המוצר, מחזור חיי המוצר מיצוב המוצר והשקת המוצר, מוצר תקופה וסביבתו. במהלך הקורס ידרשו הסטודנטים לנתח פוטנציאל חברות קיימות לאתר חולשות במוצרים ולהציע הרחבת קו המוצרים מתוך הבנת מגבלות השווקים ועוצמת המתחרים תוך סימולציה של פרויקט אמיתי. במהלך הקורס נציג חברות פרטיות וציבוריות שמנהלות מוצר בדרכים שונות ומותאמות להתרחשויות בשוק בו מתקיימת הפעילות.

החוש השישי: מרחבים חדשים של תפיסה וחוויה

סמסטר קיץ, 2 נ"ז

תאריכים:

9:00-17:00

מרצות: רינת שרצר וליאת סגל

סדנא תאורטית ומעשית העוסקת ביצירת אינטראקציות חושיות מורחבות, המשלבות בין תפיסה אנושית, אינטליגנציה מלאכותית וטכנולוגיות מתקדמות, תוך בחינת הגבולות שבין הטבעי והמלאכותי, הביולוגי והדיגיטלי. במהלך הקורס ייחקרו עקרונות מהתחומים: embodied cognition, cognitive & neuro science, complexity - עיצוב ספקולטיבי, ממשקי אדם-מכונה ובינה מלאכותית.

לאחר שנתנסה בעיצוב חויות המבוססות על חושים ביולוגים קיימים, נחקור וניצור מערכות חושיות ספקולטיביות, תוך שימוש בטכנולוגיות חישה ובינה מלאכותית ליצירת מרחבי תפיסה והכרה בלתי שגורתיים והרחבת החוויה האנושית. הסדנא הינה חוויה של למידה דרך הגוף, התנסות, חקירה ויצירה. במסגרתה הסטודנטים יות יפתחו פרויקטים המציגים אקולוגיות חושיות היברידיות שבהן משולבים אלמנטים ביולוגיים, מכניים ודיגיטליים. הקורס יאתגר את התפיסות המקובלות של חישה ויאפשר חקירה ביקורתית ויצירתית של האופן שבו טכנולוגיה עשויה להעשיר את חוויית הקיום האנושי.

מבנה הסדנא:

ימים 1-3: נושאים עיוניים, למידת כלים והתנסות מעשית ימים 4-5: פיתוח פרויקטים אישיים

יום 6: סיום פרויקטים והגשות

החזית הכחולה

סמסטר קיץ, 2 נ"ז

מרצה: מיכל איתן

12-16/9/2026 באוניברסיטת תל אביב

חמישה ימים מלאים 9:30-17:00

בשיתוף עם מכון פורטר באוניברסיטת תל-אביב

במבט מן החלל בולט הצבע הכחול של כדור הארץ שלנו. ואכן, למעלה מ-72% מפניו של הכדור מכוסים במי אוקיינוסים. האוקיינוסים ומאגרי המים המתוקים בעולם מאפשרים את החיים על כדור הארץ: חיהם של 3 מיליארד אנשים תלויים לפרנסתם במערכת האקולוגית הימית - דגה ופירות ים; האוקיינוסים קולטים כ-30% מפליטות הפחמן הדו חמצני הנוצר על ידי האדם וכמובן מים מתוקים מאפשרים חיים - שתיה, גידול מזון ועוד. בשנת 2015 הכריז האו"ם על 17 יעדים לפיתוח בר קיימא (Sustainable Development Goals). יעדים

אלה אומצו על ידי 193 מדינות. שניים יתוך היעדים הללו מתייחסים למים: הבטחה של אספקת מי שתיה לכל ושימוש באוקיינוסים, בימים ובמשאבים הימיים לפיתוח בר קיימא. קורס הקיץ יבחן את עקרונות הקיימות והקשר של הסביבה הימית בתל אביב לעיר. הקורס, החזית הכחולה הינו קורס מעשי המתבסס על נושאים של נחלת הכלל, הסביבה הימית והמשמעות שלה לחיים על פני כדור הארץ וקיימות. בקורס, יבחנו ההבטים השונים של הממשקים כפי שהם באים לידי ביטוי בתל אביב ובאמצעות מתודולוגיית החשיבה העיצובית יפותחו פיתרון והצעה לפעילות לאחת מהסוגיות שעל הפרק. הקורס פתוח לסטודנטים מכלל האקדמיה והוא יתקיים באוניברסיטת תל אביב במהלך חודש ספטמבר 2027.

קורסי חובה כלל מחלקתיים לשנה א':

עתידים אפשריים

שנה א' סמסטר א', 2 נ"ז

יום חמישי, בשעות 16:00-17:30

מרצים: פרופ' אורי ברטל ורועי ביגר

איך מעצבים לקראת עולם בלתי צפוי? איך נערכים למצבי קיצון באמצעות עיצוב? ואיך ניתן לשמור על פליאה ואופטימיות בתוך המערכת?

התפקיד המסורתי של עיצוב היה ליצור פתרונות פונקציונליים כדי שבני אדם ישתמשו בצורה נכונה בכלים וחומרים; ככל שהאתגרים החברתיים והסביבתיים סביבנו הופכים לקיצוניים יותר עולה הדחיפות להבין את המורכבות של המערכות שסביבנו, הכלים שיצרנו, הסוכנים השונים (אנושיים ולא אנושיים) והאנשים שמרחיבים את קשת האפשרויות ואופני החשיבה על אתגרים, גישות ופתרונות.

הקולוקוויום של התכנית "עתידים אפשריים" יעסוק השנה במצבי קיצון - במסגרת זו נזמין אורחים ואורחות ממספר דיסציפלינות ונציג מתודולוגיות עיצוב שונות לחשיבה על תרחישים עתידיים אפשריים ועל טווח האפשרויות של מעצבים ומעצבות בתוכם. ננסה לקרוא בהקשרים שונים אי ודאות בעתיד הקרוב והעתיד הרחוק ונבחן אופנים שונים בהם תעשיות, סביבות וצורות חיים עשויות להשתנות. נצביע על דרכי פעולה ומחשבה ועל היכולת לבנות עולמות, ליצר עתידים חלופיים או לחשוב אחרת על ההווה בכדי לעודד לקיחת אחריות, הנעה לפעולה ויצירה.

הקורס הינו חובה לכל הסטודנטים והסטודנטיות הלומדים בשנה א' - סטודנטים וממשיכים וממחלקות ותכניות אחרות מוזמנים. ות להצטרף למפגשים.

תרבות חומרית ותיאוריות עכשוויות בעיצוב

שנה א' סמסטר ב', 2 נ"ז

יום חמישי, בשעות 14:00-15:30

מרצים: פרופ' אורי ברטל ושלומי איגר

הקורס יעסוק בגישות מתחומי חקר התרבות החומרית ובתיאוריות עכשוויות בעיצוב, המאפשרות לבחון חפצים ותוצרים מעשה ידי אדם לא רק דרך השימוש בהם, אלא גם דרך תהליכי היווצרותם, מסלול חייהם, המשמעויות שהם נושאים והאופנים שבהם הם פועלים במפגש עם אנשים. באמצעות מקרי בוחן מן ההיסטוריה של העיצוב, לצד ניתוח וביקורת של חפצים עכשוויים, נשאל כיצד חפצים אינם רק משקפים מציאות קיימת, אלא פועלים בתוך מערכות חברתיות, תרבותיות, פוליטיות, טכנולוגיות ואקולוגיות, ומעצבים נגישות, כוח, נוחות וידע. מתוך כך נבחן את החפץ כגורם פעיל ואת העיצוב ככוח המעצב התנהגות, חברה ותרבות, כביטוי ליחסי כוח ולאידאולוגיה וכן ככלי לביקורת ולהתנגדות. דוגמאות אלה יבהירו כיצד חפצים עשויים להסתיר את הערכים החברתיים הגלומים בהם, לפעול מתחת לסף המודעות ולעצב את עולמנו החברתי ואת תפיסת המציאות שלנו.